

[Arne Melchior]

noget, og det må jeg erklære mig meget tilfreds med.

Fru Karen Thurøe Hansen sagde, at dette emne, altså dødspleje, pleje under et muligt sidste sengeleje eller sygdomsforløb for et menneske, ikke egner sig til forsøg.

Heri er jeg uenig. Jeg er enig i, at emnet er overordentlig svært. Flere af ordførerne har peget på det. Vi kunne sikkert alle filosøfere meget længere over det og opstille forskellige scenarier, forskellige forløb, fordi livet også ved sin afslutning former sig så uendelig forskelligt, at det er meget, meget svært at opstille nogle hovedmønstre. Men jo mere kompliceret det er, jo mere egnet til forsøg synes jeg det er.

Man kan så beklage, at man må eksperimentere med mennesker også i den situation, men det må vi nu i så mange sammenhænge: med hensyn til medikamenter; når det drejer sig om skoler, hvor forældre også kan sige: skal mine børn virkelig benyttes til et pædagogisk eksperiment?

Jeg finder det helt glimrende, at man eksperimenterer. Jeg er glad for, at socialministeren har sat eksperimenter i gang, og jeg forudser, at det kan blive nødvendigt med flere eksperimenter under andre forudsætninger, således at mennesker, der på forhånd må siges at have indsigt i den slags ting, kan forøge deres indsigt og få erfaringer at bygge på til en videre debat.

Der har været nogen kritik af de eksperimenter, der er sat i gang. Bl.a. har læge Jørgen Winther, som i sin tid inspirerede os til at starte den sag på politisk basis, udtalt sig ret nedsættende om disse forsøg.

Det synes jeg er urimeligt. Eksperter er jo altid uenige. Det er derfor, de ikke kan bruges til at regere; for man kan ikke lave afstemninger mellem eksperter, som man kan mellem folketingsmedlemmer. Men vi har jo set, at han også straks blev modsagt af sin faglige organisation. Og at eksperimentet ikke har fået nøjagtig den udformning, som han som en af initiativtagerne kunne tænke sig, det skal ikke få ham til at være så negativ over for det, der nu er sat i gang. Med noget større tilfredshed burde han betone sin glæde over, at der er sat noget i gang.

Jeg tror, det er nødvendigt, at vi taler om død med noget større frejdighed og med mindre sænket stemme, end vi plejer at gøre. Ikke fordi jeg synes, at det er en festlig affæ-

re, men når vi ser, hvordan børn leger død rent umiddelbart, og når vi i øvrigt alle ved, at vi skylder denne her død, tror jeg, at det er tjenligt, at vi også inddrager omstændighederne omkring døden i eksperimenter, således at kommende slægted ved lidt mere om det, og jeg tror, det vil hjælpe mange til at afdramatisere situationen.

Der er jo ved stemningen omkring død i en kreds af mennesker, en familie eller vennekreds, nok så meget tale om selvmedlidenhed hos dem, der ikke skal dø, som egentlig behov for medlidenhed med den, der skal dø.

Jeg indrømmer, at det ligger lidt på det filosofiske plan, og det kan der som så meget andet haves mange forskellige meninger om.

Jeg vil benytte lejligheden til at takke ministeren for, at der er sat noget i gang. Vi kan ikke gennemføre dette forslag i indeværende samling, men må afvente erfaringerne fra det nuværende og fra kommende eksperimenter, før noget fastsættes.

Anne Grete Holmsgård (VS):

VS kan principielt støtte en plejeorlovsordning, men det afgørende er, hvad det er for nogle forudsætninger, den bliver etableret under. Det står der meget lidt om i venstres forslag, og jeg vil egentlig godt høre, hvad det er, venstre går ud fra skal være forudsætningerne for den type plejeorlov, de gerne vil have.

Jeg vil selv sige, at det må være en absolut nødvendighed, at der eksisterer en god og velfungerende døgnordning i de kommuner, hvor plejeorloven gennemføres. Denne døgnordning må give adgang både til egen læge og eventuelt til anden læge, til sygeplejerske og til hjemmehjælper.

Det er ikke nok at sige, at man kan lægge hele ansvaret for plejen af den syge over på de pårørende. De pårørende vil have brug for meget stor aflastning, de vil have brug for ekspertise, de vil have brug for nogen, de kan diskutere spørgsmålet med.

Jeg mener desuden, det er en forudsætning, at de pårørende får mulighed for at få reel økonomisk kompensation. Jeg er uenig i det forslag, venstre kommer med, hvor man siger, der skal oprettes et nyt særligt plejetil-læg svarende til det nuværende, der er på knap 2.000 kr. om måneden plus 50 pct., alt-